

VASTUVÕETUD TEKSTID

P9_TA(2022)0364

Rumeenia ja Bulgaaria ühinemine Schengeni alaga

Euroopa Parlamendi 18. oktoobri 2022. aasta resolutsioon Rumeenia ja Bulgaaria Schengeni alaga ühinemise kohta (2022/2852(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Schengeni *acquis*' Euroopa Liidu raamistikku integreerimise protokoll (11997D/PRO/02),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 67 lõiget 2, milles on sätestatud, et liit moodustab vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala, mis tagab isikutele piirikontrolli puudumise sisepiiridel,
- võttes arvesse ELi toimimise lepingu artikli 21 lõiget 1, milles sätestatakse, et igal liidu kodanikul on õigus vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil,
- võttes arvesse 2005. aasta ühinemisakti artikli 4 lõiget 2,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, sealhulgas selle artiklit 45, milles on sätestatud, et igal liidu kodanikul on õigus liikmesriikide territooriumil vabalt liikuda ja elada,
- võttes arvesse 29. septembri 2010. aasta ja 8. juuli 2011. aasta nõukogu otsuse eelnõusid 14142/10 ja 14142/1/10 Schengeni *acquis*' sätete täieliku kohaldamise kohta Bulgaaria Vabariigis ja Rumeenias,
- võttes arvesse nõukogu 7. detsembri 2011. aasta otsuse eelnõu 14302/3/11 Schengeni *acquis*' sätete täieliku kohaldamise raamistiku kohta Bulgaaria Vabariigis ja Rumeenias,
- võttes arvesse oma 8. juuni 2011. aasta seisukohta, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Schengeni *acquis*' sätete täieliku kohaldamise kohta Bulgaaria Vabariigis ja Rumeenias¹,
- võttes arvesse justiits- ja siseküsimuste nõukogu 9. ja 10. juuni 2011. aasta, 22. ja 23. septembri 2011. aasta, 25. ja 26. oktoobri 2012. aasta, 7. ja 8. märtsi 2013. aasta

¹ ELT C 380 E, 11.12.2012, lk 160.

ning 5. ja 6. detsembri 2013. aasta järeldusi,

- võttes arvesse oma 13. oktoobri 2011. aasta resolutsiooni Bulgaaria ja Rumeenia ühinemise kohta Schengeni alaga¹,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 9. detsembri 2011. aasta ja 2. märtsi 2012. aasta järeldusi,
- võttes arvesse nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta otsust (EL) 2017/1908, mis käsitleb viisainfosüsteemiga seotud Schengeni *acquis*' teatavate sätete jõustamist Bulgaaria Vabariigis ja Rumeenias²,
- võttes arvesse nõukogu 25. juuni 2018. aasta otsust (EL) 2018/934, mis käsitleb Schengeni infosüsteemiga seotud Schengeni *acquis*' ülejäänud sätete jõustamist Bulgaaria Vabariigis ja Rumeenias³,
- võttes arvesse komisjoni 2. juuni 2021. aasta teatist „Täielikult toimiva ja vastupidava Schengeni ala loomise strateegia“ (COM(2021)0277),
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (COM(2021)0891),
- võttes arvesse komisjoni 24. mai 2022. aasta teatist „Schengeni olukorda käsitlev aruanne (2022)“ (COM(2022)0301),
- võttes arvesse nõukogu 9. juuni 2022. aasta määrust (EL) 2022/922, mis käsitleb Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks hindamis- ja järelevalvemehhanismi kehtestamist ja toimimist ning millega tunnustatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1053/2013⁴,
- võttes arvesse nõukogu 23. juuni 2022. aasta otsuse eelnõu 10624/22 Schengeni *acquis*' sätete täieliku kohaldamise kohta Horvaatia Vabariigis,
- võttes arvesse oma 11. detsembri 2018. aasta resolutsiooni Schengeni *acquis*' sätete täieliku kohaldamise kohta Bulgaarias ja Rumeenias ning kontrolli kaotamise kohta sisepiiridel nii maal, merel kui ka õhuruumis⁵,
- võttes arvesse oma 19. juuni 2020. aasta resolutsiooni olukorra kohta Schengeni alal pärast COVID-19 puhangut⁶,
- võttes arvesse oma 8. juuli 2021. aasta resolutsiooni Schengeni ala toimimist käsitleva aastaaruande kohta⁷,

¹ ELT C 94 E, 3.4.2013, lk 13.

² ELT L 269, 19.10.2017, lk 39.

³ ELT L 165, 2.7.2018, lk 37.

⁴ ELT L 160, 15.6.2022, lk 1.

⁵ ELT C 388, 13.11.2020, lk 18.

⁶ ELT C 362, 8.9.2021, lk 77.

⁷ ELT C 99, 1.3.2022, lk 158.

- võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et Bulgaaria ja Rumeenia võtsid Schengeni *acquis*' vastu Euroopa Liiduga ühinemisel 2007. aastal; arvestades, et Bulgaaria teatas 2008. aastal valmisolekust Schengeni ala liikmesriikide ekspertidest koosneva Schengeni hindamise töörühma (SCH-EVAL) läbiviidava hindamise alustamiseks; arvestades, et Rumeenia teatas 2007. ja 2008. aastal valmisolekust alustada SCH-EVALi teostatavaid hindamisi;
- B. arvestades, et SCH-EVALi ekspertide tasandil ja nõukogu 9. ja 10. juuni 2011. aasta järeldustes kinnitati Schengeni hindamisprotsessi lõpuleviimist Bulgaarias ja Rumeenias ning nende kahe riigi valmisolekut Schengeni *acquis*' kõigi sätete rakendamiseks; arvestades, et nõukogu kinnitas oma 8. juuli 2011. aasta otsuse eelnõus, et Schengeni *acquis*' kohaldamiseks vajalikud tingimused on täidetud kõikides valdkondades, nimelt andmekaitse, õhupiiride, maismaapiiride, politseikoostöö, Schengeni infosüsteemi, merepiiride ja viisade vallas; arvestades, et lisaks Euroopa Liidu välispiiride haldamise probleemile tähendas Schengeni hindamisprotsess seda, et mõlemad riigid restruktureerivad põhjalikult oma piirivalvesüsteemid ja investeerivad õiguskaitsealase võimekuse suurendamisse; arvestades, et 2005. aasta ühinemisakti kohaselt on Schengeni hindamisprotsessi edukas läbiviimine ainuke eeltingimus Schengeni *acquis*' täiemahuliseks kohaldamiseks, sealhulgas kontrolli kaotamiseks sisepiiridel nii maal, merel kui ka õhuruumis; arvestades, et Bulgaaria ja Rumeenia valmisolekut Schengeni *acquis*' täiemahuliseks kohaldamiseks on korduvalt tunnustanud nii nõukogus esindatud riigipead ja valitsusjuhid kui ka komisjon ja Euroopa Parlament, viimati komisjoni Schengeni olukorda käsitlevas aruandes (2022) ja Euroopa Parlamendi 8. juuli 2021. aasta resolutsioonis Schengeni ala toimimist käsitleva aastaaruande kohta;
- C. arvestades, et oma 29. septembri 2010. aasta otsuse eelnõus tegi nõukogu ettepaneku Bulgaarias ja Rumeenias täielikult kohaldada Schengeni *acquis*'d ning kaotada kontroll sisepiiridel nii maal, merel kui ka õhuruumis; arvestades, et oma 8. juuni 2011. aasta seisukohas kiitis Euroopa Parlament selle otsuse heaks ja palus nõukogul parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses oma eelnõu oluliselt muuta;
- D. arvestades, et nõukogu otsuse vastuvõtmist justiits- ja siseküsimuste nõukogus on korduvalt edasi lükatud;
- E. arvestades, et nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta otsusega anti Bulgaariale ja Rumeeniale passiivne juurdepääs viisainfosüsteemile; arvestades, et oma 18. aprilli 2018. aasta otsuse eelnõus tegi nõukogu ettepaneku kohaldada täielikult Schengeni infosüsteemiga seotud Schengeni *acquis*' ülejäänud sätteid mõlemas liikmesriigis;
- F. arvestades, et ei 2005. aasta ühinemisaktis ega Schengeni hindamismehhanismis ei tehta ettepanekut kaotada kontroll sisepiiridel maal, merel ja õhuruumis eri aegadel; arvestades, et kõik varasemad Schengeni ala laienemised kinnitati üheainsa õigusaktiga;
- G. arvestades, et nõukogu konsulteeris parlamendiga oma otsuse eelnõu teemal, mis käsitleb Schengeni *acquis*' sätete täielikku kohaldamist Horvaatia Vabariigis (10624/22); arvestades, et Euroopa Parlamendis on töö selle nõukogu otsuse eelnõuga pooleli;
- H. arvestades, et Schengeni ala kehtiv korraldus on ainulaadne ja üks Euroopa Liidu suurimaid saavutusi, mis hõlbustab isikute vaba liikumist Schengeni alal ilma

kontrollideta sisepiiridel; arvestades, et see on saanud võimalikuks tänu sellistele eri kompensatsioonimeetmetele nagu Schengeni infosüsteemi rajamine teabevahetuse parandamiseks ja hindamismehhanismi loomine, et kontrollida Schengeni *acquis*' rakendamist liikmesriikides ja suurendada vastastikust usaldust Schengeni ala toimimise suhtes;

- I. arvestades, et kõik Schengeni alasse kuuluvad liikmesriigid on kohustatud järgima Schengeni *acquis*'d, sealhulgas seoses põhiõigustega vastavalt Schengeni piirieskirjade¹ artiklile 4;
- J. arvestades, et Schengeni alal liidu sisepiiridel piirikontrolli säilitamine või taaskehtestamine mõjutab oluliselt Euroopa kodanike, eelkõige liikuvate töötajate ja kõigi nende elu, kes saavad kasu ELi-sisese vaba liikumise põhimõttest, ja õnnestab tõsiselt nende usaldust Euroopa institutsioonide ja integratsiooni vastu; arvestades, et see toob kaasa otsesed tegevus- ja investeerimiskulud piiriüleste ja liikuvate töötajate, turistide, maanteeveofirmade ja avaliku sektori haldusasutuste jaoks, mis mõjuks halvasti liikmesriikide majandusele ja ELi siseturu toimimisele, sealhulgas keskkonnale suure hulga piiriületuspunktides ootavate ja aeglaselt liikuvate veoautode tõttu; arvestades, et Bulgaaria ja Rumeenia suhtes sisepiiridel toimuva kontrolli säilitamine kahjustab eelkõige ELi võrdsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtet ning mõlema liikmesriigi ekspordi ja importi ning vedusid mõningatesse Euroopa lõunaosa suurimatesse tsiviil- ja kaubasadamatesse ja neist sadamatest välja ning see tähendab kasumite kaotamist ja kulude kasvu;
- K. arvestades, et Schengeni *acquis*' sätete täielik kohaldamine Bulgaaria Vabariigis ja Rumeenias tugevdaks Schengeni ala ja aitaks tagada kõigile selle kodanikele võrdsed õigused;
 1. tuletab meelde, et kõik vajalikud tingimused Schengeni *acquis*' täielikuks kohaldamiseks olid Bulgaarias ja Rumeenias täidetud juba 2011. aastal;
 2. on hämmastunud selle üle, et nõukogu ei ole 11 aasta jooksul võtnud vastu otsust Schengeni *acquis*' täieliku kohaldamise kohta Bulgaariale ja Rumeeniale, vaatamata komisjoni ja Euroopa Parlamendi korduvatele selleteemalistele pöördumistele;
 3. kordab oma 11. detsembri 2018. aasta resolutsioonis esitatud pikaajalist seisukohta Schengeni *acquis*' täieliku kohaldamise toetamise kohta Bulgaaria ja Rumeenia suhtes;
 4. väljendab heameelt Rumeenia ja Bulgaaria valmisoleku üle korraldada vabatahtlikult teabekogumissioon, mis väljendab nende poolt lojaalse koostöö ja vastastikuse usalduse põhimõtet, hoolimata asjaolust, et nad on juba täitnud kõik õiguslikud nõuded ja puudub alus edasisteks hindamisteks;
 5. nõuab tungivalt, et nõukogu teeks kõik vajaliku, et võtta 2022. aasta lõpuks vastu otsus Schengeni *acquis*' sätete täieliku kohaldamise kohta Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia suhtes ja tagada seega mõlemas liikmesriigis 2023. aasta alguses isikute kontrolli kaotamine kõikidel sisepiiridel;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 77, 23.3.2016, lk 1).

6. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.